



Fővárosi Ítéltábla

17.Pf.20.267/2021/10.

A Fővárosi Ítéltábla a Pfeifer és Endl Ügyvédi Iroda (felperesi képviselő címe, ügyintéző: dr. Endl Mátyás Gergely ügyvéd) által képviselt felperes felperes címe tartózkodási hely: felperes címe.) felperesnek – a Dr. Lovász Ügyvédi Iroda (ügyvéd címe., ügyintéző: dr. Lovász Ernő ügyvéd) által képviselt alperes (felperes címe.) alperes ellen tulajdonjog megállapítása iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2020. december 17. napján meghozott 71.P.21.120/2016/150. számú ítélete ellen az alperes 152. sorszámú fellebbezése és a felperes Pf.3. sorszámú csatlakozó fellebbezése folytán – tárgyaláson kívül – meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett rendelkezését nem érinti. Fellebbezett részét részben megváltoztatja, és a ingatlan1 helyrajzi számú ingatlanra a felperes 16/100 arányú tulajdonjoga bejegyzését rendeli el élettársi közös vagyon címén. Ezt meghaladóan a felperes ezen ingatlant érintő keresetét elutasítja.

Az ingatlanügyi hatóságot megkereső rendelkezést úgy változtatja meg, hogy a ingatlan1 helyrajzi számú ingatlanra a felperes 16/100 arányú tulajdonjogát jegyezze be élettársi közös vagyon címén, az alperes bejegyzett tulajdonjogának 84/100-ra módosításával egyidejűleg.

Az alperes által fizetendő perköltség összegét 889.500 (Nyolcszáznyolcvankilencezer-ötszáz) forintra leszállítja.

Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja azzal a pontosítással, hogy a ingatlan2 helyrajzi számú ingatlanra a felperes tulajdonszerzésének jogcíme élettársi közös vagyon, míg az alperes tulajdonszerzésének jogcíme nem változik.

Kötelezi a bíróság az alperest, hogy fizessen meg 15 napon belül a felperesnek 167.250 (Százhatvanhétezer-kétszázötven) forint + áfa másodfokú perköltséget, és külön felhívásra az államnak 915.000 (Kilencszáztizenötezer) forint le nem rótt fellebbezési illetéket.

Kötelezi a bíróság a felperest, hogy fizessen meg külön felhívásra az államnak 585.000 (Ötszáznyolcvanötezer) forint le nem rótt fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

[1] A felperes keresetében kérte annak megállapítását, hogy élettársi vagyunközösség jogcímén megszerezte a ingatlan1 helyrajzi számú, természetben felperes címe. szám alatti ingatlan (a továbbiakban: lakás) és a ingatlan2 helyrajzi számú, természetben ingatlan címe. alatti ingatlan (a továbbiakban: bár) 7/10 tulajdonjogát. Kérte a tulajdonjoga ingatlan-nyilvántartásba történő bejegyzését, és az alperesnek a fentiek tűrésére, valamint perköltség fizetésére kötelezését.

[2] A keresete jogalapjaként a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: új Ptk.) 6:516 § és 5:37. §-ára hivatkozott. Előadta, hogy az élettársi kapcsolat alatt a szerzésben való közreműködésük aránya számára kedvezőbben 70-30% volt. Ő dolgozott többet a bárban, a háztartásban és a gyermeknevelés terén is. Erre tekintettel tulajdonszerzésének aránya a megszerzett két ingatlanban 70/100. Saját vagyonának létre és felhasználására is hivatkozott.

[3] Az alperes a kereset elutasítását kérte.

[4] Ellenkérelmének indokolásában előadta, hogy a felperes az ingatlanok megszerzésében nem működött közre, azokat ő szerezte saját vagyonából, saját tevékenysége folytán. A kényszerű országi távolléte alatt a bár fia, ezt az időszakot leszámítva pedig mindvégig maga üzemeltette. A bárban dolgozó munkavállalók felett a munkáltatói jogokat ő gyakorolta, a bárral kapcsolatos költségeket ő fizette. A bár üzemeltetésében, a munkafolyamatok irányításában ő és tanú14 felszolgáló vett részt. A felperes a bárral kapcsolatosan érdemi munkát nem végzett. A háztartás vezetését sem a felperes, hanem bejárónők végezték, a közös gyermek nevelésében pedig egyenlő arányban vettek részt.

[5] Az ingatlanok bérleti jogát a felperessel való megismerkedését megelőzően, 1994-ben, illetve 1992-ben szerezte meg. A bérleti jog megszerzése (megváltása) jóval nagyobb anyagi ráfordítást igényelt, mint magának a tulajdonjognak a megszerzése. A bár 2000-ben történt felújítását és a bár megvételét is teljes egészében ő fizette önerőből és kölcsönből, amit ő is fizetett vissza.

[6] A lakást saját pénzéből vette, a felperesnek semmilyen vagyoni hozzájárulása nem volt. Annak felújítását, bővítését is ő fedezte saját vagyonából és az általa 2011-ben felvett kölcsönből. A munkálatokat maga irányította, a használatbavételi engedély is az ő nevére szól. A lakás végül egyébként ajándékozás útján jutott a tulajdonába, így az saját vagyonnak minősül.

[7] Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, hogy lakás 57/100 tulajdoni hányadának, és a bár 6/10 tulajdoni hányadának tulajdonosa a felperes. Megkereste a kormányhivatal Hivatalát a fenti ingatlanok vonatkozásában az alperes javára bejegyzett 1/1

arányú tulajdonjog törlése, és a ingatlan1 helyrajzi számú, természetben felperes címe. szám alatti lakás megjelölésű ingatlan vonatkozásában a felperes 57/100 tulajdoni hányadának, és az alperes 43/100 tulajdoni hányadának, a ingatlan2 helyrajzi számú, természetben ingatlan címe. alatti egyéb önálló ingatlan vonatkozásában pedig a felperes 6/10 tulajdoni hányadának, és az alperes 4/10 tulajdoni hányadának élettársi közös vagyon megosztása jogcímen való bejegyzése végett. Az elsőfokú bíróság az alperest a fentiek türéseire, továbbá arra kötelezte, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 4.433.300 forint perköltséget. A fentieket meghaladóan a felperes keresetét elutasította.

[8] Ítéletének indokolása szerint abból indult ki, hogy a 38. sorszámon hozott és a Fővárosi Ítéltábla 17.Pf.20.690/2017/5/II. sorszámu közbenső ítéletével jogerős közbenső ítélete alapján a felperes és az alperes 1996. május 1. napjától 2015. december 31-ig élettársi kapcsolatban éltek. Ebből következően pedig az új Ptk. hatálybalépésével összefüggő átmeneti és felhatalmazó rendelkezésekről szóló 2013. évi CLXXVII. törvény 1. és 23. §-a értelmében a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) rendelkezéseit látta alkalmazhatónak.

[9] Elsőként a Ptk. 578/G. §-ának (1) bekezdése alapján az élettársak szerzésben való közreműködésének arányát vizsgálta. Rámutatott, mivel az alperes teljes egészében vitatta a felperes szerzésben való közreműködését, ezért az állított 70%-os arányú közreműködés bizonyítása a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 164. §-ának (1) bekezdése alapján a felperest terhelte. Rögzítette, hogy a peres felek pontos jövedelmi viszonyai nem voltak megállapíthatóak, de a felperes az alperessel egyezően kizárólagos jövedelemforrásként a bár üzemeltetését jelölte meg. Ezért az abban való közreműködés mértékét vizsgálta, továbbá figyelemmel volt a közös háztartásban végzett és a gyermek neveléssel kapcsolatos munkákra is.

[10] Kifejtette, hogy a lakásban és a bárban munkát végző tanúk, valamint a peres felek közös barátai e körben a felperes előadását erősítették meg. A felperes munkavégzéséről tudomással nem bíró tanúk vallomását mellőzte, mivel a tudomás hiánya a felperesi munkavégzés cáfolatára önmagában elégtelen. A felperes közreműködését támasztották alá az általa becsatolt hivatalos iratok is, melyek szerint az alperes távollétében az ügyeket ő intézte. A felperes 2013. március 1. után a közös tulajdonukat képező, a bárt a továbbiakban üzemeltető cég (a továbbiakban: Kft.) ügyvezetője is volt. A felperes bejelentett munkaviszonyát annak fényében értékelte, hogy a felperes az alperes nyilatkozata szerint is valójában akkor ment be a bárba, amikor akart.

[11] A háztartási munkavégzés kapcsán szintén a felperes előadását fogadta el valónak az azt alátámasztó tanúvallomások alapján. E körben figyelemmel volt a peres felek közös gyermekének vallomására is. Azt szintén nem tartotta a felperes munkavégzését kizáró ténynek, hogy a háztartási munkában kisebb-nagyobb rendszerességgel takarítónő volt segítségére.

[12] Összességében végül arra a következtetésre jutott, hogy a szerzésben való közreműködés arányát nem lehet megállapítani. Ezért a törvényes vélelem szerinti 50-50%-os szerzési arányt vette alapul és azt a háztartásban és a gyermeknevelésben végzett munkára tekintettel 10%-kal módosította a felperes javára.

[13] Ezt alapul véve vizsgálta a továbbiakban az ingatlanokban való tulajdonszerzési arányokat. A felperes előadását elfogadva megállapította, hogy a felperes az élettársi közösség tartama alatt 3.000.000 forint saját vagyonhoz jutott a korábbi házasságában keletkezett közös vagyona megosztása folytán. Az alperes saját vagyonának rendelkezésre

állását azonban nem találta bizonyítottnak. A lakásbérleti szerződést az életközösség kezdete előtt kötötte az alperes, ezért a lakás megvásárlásakor a bérleti jogviszonyra tekintettel kapott vételár kedvezményt az alperes javára számolta el. Ellenben az egyösszegű teljesítésre tekintettel kapott további kedvezményt közös hozzájárulásnak tekintette, figyelemmel arra, hogy azt közös vagyomból teljesítették a felek. Ez alapján kiszámította, hogy a vételkor a felperes a lakás 9/100, az alperes 91/100 tulajdoni hányadát szerezte meg. A felújítási munkák tekintetében megállapította, hogy a tanúvallomások alapján nem bizonyított az, hogy valamelyik fél a saját vagyonát fordította volna erre, ezért a felújítási munkákat úgy tekintette, hogy azt a felek közösen finanszírozták közös vagyomból.

[14] A bár megvásárlásakor az alperes bérleti minőségére tekintettel kapott vételárkedvezményt ugyanakkor közös hozzájárulásnak vette, mert az alperes a bérleti szerződést 2000. május 20-án, már az életközösség időtartama alatt kötötte. Úgyszintén a felvett és a bár megvásárlásához felhasznált hitelt is közös hozzájárulásnak fogadta el. A bár megvásárlásához különvagyonot nem használtak fel a felek, ezért az egész élettársi kapcsolat időtartamára megállapított közreműködési aránnyal egyezően határozta meg a megszerzett tulajdoni hányadokat.

[15] A felek által elfogadott szakvélemény alapján megállapította a bár esetében végzett felújítási munkák értékelő hatását. Bizonyítottnak látta a 3.000.000 forint felperesi saját vagyon felhasználását is. Mivel azonban az adásvételre csak 2002. szeptember 11-én került sor, azaz a beruházás idején még település Önkormányzata volt a bár tulajdonosa, ezért a felperes saját vagyoni hozzájárulására alapított többlet tulajdoni igényét alaptalannak találta.

[16] Az elsőfokú ítélet indokai szerint a lakás esetében a 2004-től kezdődően közösen végzett munkákra tekintettel bekövetkezett értékelkedést figyelembe véve az alperes tulajdoni illetősége a korábbi 91/100-ról 86/100-ra csökkent, a felperes tulajdoni illetősége pedig 9/100-ról 14/100-ra emelkedett. Megállapította, hogy a 2015 nyarán végzett további felújítási munkálatokat megelőzően a lakás forgalmi értéke 49.176.000 forint volt. A beruházások 2.566.000 forint értékelkedést okoztak, amely a felperesre kedvezőbben 60-40%-os arányban oszlik meg közöttük. A felperesre tehát 1.539.600, az alperesre 1.026.400 forint esik. Ehhez hozzáadta a beruházás előtti értékből az adott félre eső összegeket. Számításai alapján a felperes esetében így összesen 34.452.600, az alperes esetében 22.968.400 forint adódik, amely a teljes forgalmi érték 57, illetve 43%-a. A felek tulajdoni hányadai tehát 57/100-43/100 a felperesre kedvezőbben.

[17] A felperes tulajdoni igénye szempontjából annak nem tulajdonított jelentőséget, hogy az alperes a közös lányuknak ajándékozta az ingatlant, aki azt 2015. november 2-án visszaajándékozta az alperesnek. E jogi aktusokat a felperessel szemben hatálytalannak tekintette, ezért a lakás közös szerzeményi jellege nem változott saját vagyonra. Elutasította a felek további bizonyítási indítványait, figyelemmel arra, hogy a per tárgya tulajdonjog megállapítása, nem pedig a teljes élettársi közös vagyon megosztása volt. Az alperest pervesztesnek tekintette, és ezért a Pp. 81. § (2) bekezdése alapján a felperes 1.500.000 forint kereseti illetékből, 7.180 forint tanúköltségből, 265.470 forint szakértői díjból, 6.350 forint fellebbezési költségből és a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet (R) 3. § (1) bekezdése szerint számított, áfával együtt 2.654.300 forint ügyvédi munkadíjból álló perköltségének megfizetésére is kötelezte.

[18] Az ítélet elleni fellebbezésében az alperes elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását, és a felperes keresetének teljes egészében történő elutasítását, másodlagosan pedig az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését kérte.

[19] Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást tévesen, a rendelkezésre álló bizonyítékokkal ellentétesen állapította meg. Kifogásolta az ítélet [4] bekezdésében azt a megállapítást, hogy a felperes nevelte a gyermeket és vezette a közös háztartást, hiszen nemcsak alkalmanként volt takarítónőjük. A felperes tehát nem tudott számottevően több munkaráfordítást igazolni. Kifogásolta az indokolás [5] bekezdését is, mert az 1989. december 21-én kelt „kiutaló határozat”, valamint az 1990. szeptember 26-án kelt „bérleti szerződés” alapozta meg a tulajdonszerzés lehetőségét a bárban, és azt ő már az élettársi kapcsolatot megelőzően is üzemeltette. Sértelmezte a [6] bekezdés azon megállapítását, hogy ő nem végzett érdemi munkát a bárban, mert ezt, álláspontja szerint cáfolják a tanúvallomások. Kifogásolta, hogy az ítélet [7] bekezdése szerint az elsőfokú bíróság elfogadta, hogy a felperes 3.000.000 forint összegű saját vagyont fordított a bár felújítási munkáira. Ezzel szemben – az ítélet [52] és [53] bekezdése – az általa állított különvagyon nem látta bizonyítottnak, noha azokat pontosan, tételesen meg is jelölte. Vitatta a 2015 nyarán végzett felújítási munkálatoknak a tulajdoni arányokra gyakorolt hatására vonatkozó számításokat, az ítélet [14] bekezdésében, illetőleg [71] bekezdésében. Álláspontja szerint feltéve, hogy a 60-40%-os a szerzésben való közreműködésük aránya, a helyes tulajdoni arány 84% lenne javára a felperes 16%-ával szemben. A felújításokra vonatkozó számítások továbbá mind a bár, mind a lakás tekintetében azért is helytelenek, mert olyan beruházásokat is figyelembe vett az elsőfokú bíróság, amelyek az ingatlanok szerkezetét nem érintették. Kifogásolta a felperesi vagyon feltárását célzó bizonyítási indítványainak elutasítását. Vitatta az ítélet [34] bekezdésében írt fejtegetést, amely a [35] bekezdésnek is ellentmond. A következetes bírói gyakorlat alapján kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság elfogadta a felperesi saját vagyon ingatlanokra fordítását annak ellenére, hogy ezt a felperes nem bizonyította. Arra sem volt a bíróság figyelemmel a szerzési arány meghatározásakor, hogy a felperes munkaviszonyban végezte a munkáját. Kifogásolta a felperes közreműködésére vonatkozó tanúvallomások alapján megállapított tényállást. Megjegyezte, hogy az ítélet [49] bekezdésében foglaltakkal ellentétben a Ptk. 578/G. § (1) bekezdése nem teremt törvényi vélelmet az egyenlő arányú szerzés mellett, az csak egy segédszabály, amelynek alkalmazásával azonban legfeljebb 50-50% lehetne a közreműködés aránya. Az ítélet [72] bekezdése kapcsán kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta azt, hogy az ajándékozási szerződést a felperes is aláírta, egyrészt a gyermek képviselőjeként, másrészt haszonélvezőként is. Az ajándékozásról tehát tudott, ahhoz hozzájárult. Ezáltal a lakás közös szerzeményi jellegét saját vagyonira változtatták.

[20] A felperes a csatlakozó fellebbezésében kérte az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását, és a bár tekintetében tulajdonszerzési arányának 6/10-ről 7/10-re módosítását az alperes tulajdoni arányának 3/10-re történő csökkentése mellett.

[21] Kifejtette, hogy a perbeli esetben nem szükséges a szerzési arány megállapítására szolgáló kisegítő szabály alkalmazása, mert az elsőfokú eljárásban a közreműködési arányának bizonyítására vonatkozó kötelezettségének eleget tett. A közreműködés aránya a bizonyítékok alapján megállapítható. A bár üzemeltetésével kapcsolatban ő végezte az érdemi, személyes jelenlétet igénylő munkát. Ezt az elsőfokú bíróság is megállapította, és ugyanerre jutott a háztartási munkák, illetőleg a gyermekneveléssel kapcsolatos tevékenységek kapcsán is. Így tehát helytelenül rögzítette azt az elsőfokú bíróság, hogy a közreműködés aránya nem állapítható meg.

[22] Az azonban nem 60-40%, hanem 70-30% arányban határozható meg. Ennek oka, hogy az alperes külföldi tartózkodása idején az ő közreműködése 100% volt. Ebben az

időben tehát kizárólagos, majd az azt követő időben is döntő és érdemi közreműködés állapítható meg javára. Összességében tehát az ő közreműködése volt a meghatározó.

[23] A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet alperes által támadott rendelkezéseinek helybenhagyására irányult.

[24] Sérelmezte az alperes részére engedélyezett költségkedvezményt.

[25] Érdemben előadta, hogy az alperes a kereset teljes egészében történő elutasítását kérte, ezért másodfokon nem hozható olyan döntés, amely eltérő mértékben állapít meg tulajdonjogot az ő javára. Azaz az elsőfokú ítéletet csak helybenhagyni, vagy a keresetet teljes egészében elutasítani lehet. Másodlagos, hatályon kívül helyezés iránti kérelme kapcsán az alperes indokolást sem terjesztett elő, nem állapítható tehát meg, hogy milyen indokból kéri az ítélet hatályon kívül helyezését. Nem derül ki a fellebbezésből a megváltoztatás iránti kérelem tekintetében az sem, hogy az alperes a keresetet bizonyítottság, vagy a jogalap hiányában kéri elutasítani. Az alperes ugyan vitatta a megállapított szerzési arányokat, azonban az általa állított 100%-os mértékű közreműködést nem bizonyította. A háztartásban és gyermeknevelésben való közreműködését illetően rámutatott, hogy az alperes által hivatkozott tanúk nem éltek velük egy háztartásban. Arra is alaptalanul hivatkozik az alperes, hogy nem végzett érdemi munkát a bárban. Ezt az okiratok és a feleket 10-20 éve ismerő tanúk vallomásai egyértelműen cáfolják. Kifejtette, hogy a munkaszerződése nem minősül az élettársak közötti eltérő megállapodásnak. Alkalmazottként való bejelentésének kizárólag adminisztrációs okai voltak, tehát a közreműködését figyelembe kell venni. Volt egyébként olyan időszak is, amikor munkaviszony nélkül, vagy éppen a közös Kft. ügyvezetőjeként végzett munkát. Magas életszínvonalukat nem a munkabére, hanem a bárban végzett tevékenység bevételei, nyeresége alapozták meg, ami pedig közös szerzemény független attól, hogy az milyen jogviszony alapján illeti meg az élettársakat. E körben hivatkozott a Szegedi Ítéltábla ítéletére.

[26] A bár megvásárlását megalapozó bérleti jogviszony 2000. május 20-án keletkezett, amikor már fennállt a felek között az életközösség, az elért vételárkedvezmény tehát közös hozzájárulás. Az elsőfokú bíróság megalapozott mérlegelése alapján fogadta el az ő különvagyonai hozzájárulását és utasította el ugyanezt az alperes tekintetében. Nincs ok e döntés felülmérlegelésére. A bíróság a tulajdonszerzés arányának meghatározásakor megfelelően alkalmazta az élettársi közös szerzés szabályait. E szempontból ugyanis nincs jelentősége annak, hogy a megvalósult beruházás egyébként ráépítés jellegű-e.

[27] A fellebbezés kisebb részben megalapozott, a csatlakozó fellebbezés alaptalan.

[28] Az ítéltábla a jogorvoslati kérelmeket a veszélyhelyzet során érvényesülő egyes eljárásjogi intézkedések újbóli bevezetéséről szóló 112/2021. (III. 6.) Korm. rendelet 27. § (1) és (2) bekezdés szerint tárgyaláson kívül bírálta el.

[29] A másodfokú bíróság megállapította, hogy az őt részben marasztaló ítélet ellen az alperes a kereset teljes elutasítása érdekében fellebbezett. A felperes pedig a keresetét részben elutasító ítéleti rendelkezések közül kizárólag a bárban őt megillető tulajdoni

illetőség felemelése iránt fellebbezett. Így tehát a keresetet a lakás tekintetében kért 70/100 tulajdoni illetőségéből 13/100 erejéig elutasító ítéleti rendelkezés – fellebbezés hiányában – a Pp. 228. §-ának (4) bekezdése alapján jogerőre emelkedett, ezért ezt a rendelkezést a másodfokú felülbírálat nem érintette.

[30] A fellebbezésekkel támadott rendelkezéseket illetően az ítéltábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítást a szükséges terjedelemben lefolytatta, a rendelkezésre álló bizonyítékokat okszerűen mérlegelte, de egy számítási hiba folytán részben mégis tévesen állapította meg a tényállást. Ezért a másodfokú bíróság a meghozott döntéssel és annak indokaival sem értett egyet teljes egészében az alábbiak miatt.

[31] Az alperes fellebbezésében másodlagos kérelemként az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését is kérte. Ennek jogszabályi alapját nem jelölte meg, és nem is adott elő olyan körülményt, és nem hivatkozott olyan tényre, ami bármely okból a Pp. 252. § (1), (2) vagy (3) bekezdésének alkalmazását indokolta volna. Lényegében csak a bizonyítékok helytelen értékelését és a tényállás helytelen megállapítását sérelmezte. Ez azonban önmagában nem tette szükségessé az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését. Erre tekintettel a másodfokú bíróság érdemben bírálta felül az elsőfokú ítéletet.

[32] Az elsődleges fellebbezési kérelem tekintetében helytelenül hivatkozott a fellebbezési ellenkérelmében a felperes arra, hogy annak tartalmára tekintettel kizárólag az ítélet helybenhagyására, vagy a kereset teljes elutasítására lenne lehetősége a másodfokú bíróságnak. A kereset teljes elutasítására irányuló megváltoztatási kérelem ugyanis nem zárja ki azt, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet helybenhagyása, vagy a kereset teljes elutasítása helyett az elsőfokú ítéletet részben megváltoztassa. A részbeni megváltoztatás lehetőségének kizártságát önmagában cáfolja a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése, amely kifejezetten akként rendelkezik, hogy ha az elsőfokú bíróság ítélete érdemben helytelen, akkor azt egészében vagy részben is megváltoztatja, sőt közbenső vagy részítéletet is hozhat a másodfokú bíróság. Ezek tipikusan azok az esetek, amikor a fellebbezésben felhozottakat a másodfokú bíróság csak részben találja megalapozottnak, ezért a teljes fellebbezési kérelem teljesítésére nincs mód, azaz egészében megváltoztató ítélet nem hozható. Részben megváltoztató ítélet meghozatalára azonban van lehetőség. A Pp. 3. § (3) bekezdéséből következő jognyilatkozathoz való kötöttség szabályát tehát a másodfokú bíróság döntésének korlátait illetően a Pp. 253. § (2) bekezdésére figyelemmel kell értelmezni, a másodfokú bíróság ezért nem volt elzárva attól, hogy a rendelkező rész szerinti döntést meghozza.

[33] A felperes ellenkérelmében sérelmezte az alperes részére engedélyezett költségkedvezményt is. A beadvány tartalma szerint azonban kérelme nem az elsőfokú bíróság által engedélyezett illetékfeljegyzési jognak a költségmentesség bírósági eljárásban való alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet (a továbbiakban: Kmr.) 8. §-a szerinti felülvizsgálatára, hanem az az elsőfokú bíróság 154. sorszámú végzésének megváltoztatására irányult. Az engedélyezés óta ugyanis a Kmr. 8. § a) pontja szerinti 1 év még nem telt el, a felperes pedig nem az illetékfeljegyzési jog körében irányadó új tényeket vagy körülményeket hozott fel, hanem az alperes kérelmében előadottak eltérő értékelését kérte az ítéltáblától.

Azonban a Kmr. 16. és 16/A. §-a értelmében az elsőfokú bíróságnak ez a határozata fellebbezéssel nem támadható, ezért azt az ítéltábla nem bírálhatta felül. A fellebbezést tehát érdemben kellett vizsgálni.

[34] Mind a fellebbezés, mind a csatlakozó fellebbezés érintette a közös szerzésben való közreműködés arányával kapcsolatos elsőfokú döntést. Ez a legpontosabban valóban az élettársi kapcsolat alatt az élettársak által szerzett adóköteles jövedelmek egymáshoz való számszerű aránya alapján ítélt meg. De ennek feltételei csak akkor adóttak, ha mindkét fél, mindvégig bejelentett munkahellyel rendelkezett, vagy legalább rendszeresen személyi jövedelemadó adóbevallást nyújtott be, illetve nyugdíjat vagy más ellátást kapott, és így az egyszerű matematikai művelet elvégzéséhez szükséges adatok teljeskörűen rendelkezésre állnak.

[35] Ez esetben azonban mindössze arra volt adat, hogy a felperes az élettársi kapcsolat egy részében munkaviszonyban állt az alperes által üzemeltetett vendéglátó-ipari egységben, ahol a könyvelő vallomása szerint minimálbérrel volt bejelentve. Az alperesnek pedig nyugdíjasként még a fellebbezés előterjesztése idején is 71.380 forint nyugdíja volt. Ezen túlmenően azonban a felek adóköteles jövedelme összecszerűségének meghatározására kísérlet sem történt a perben. Ez azonban az adott esetben azért nem volt súlyos eljárási hiba, mert a felek életvitele alapján nyilvánvaló, hogy nemcsak utólag igazolható összegű jövedelemmel rendelkeztek, hanem jelentős, de számszerűen meghatározhatatlan összegű egyéb jövedelmüknek is lennie kellett. Mivel egyező nyilatkozataik szerint a bár működtetésén kívül más jövedelemszerző tevékenységet nem folytattak, ezért a további bevételek forrása bizonyosan a bárban termelt és onnan különféle csatornákon kivett nyereség volt. A közös szerzésben való közreműködés arányának meghatározására tehát a perbeli esetben számszerű adatok nem álltak rendelkezésre, de az lehetséges volt a bárral kapcsolatban kifejtett tevékenységek összehasonlításán keresztül. Az elsőfokú bíróság az ehhez szükséges bizonyítást lefolytatta, a tanúkat meghallgatta, majd ezeket a vallomásokat az okiratokkal együtt a Pp. 206. § (1) bekezdése szerint a maguk összességében értékelte is.

[36] Erre figyelemmel azonban valóban helytelen az elsőfokú ítélet indokolásának [49] bekezdésében levont és az alperes által a fellebbezésében sérelmezett következtetés, hogy az adott esetben a szerzési arány nem volt megállapítható, és annak meghatározása során a törvényes vélelem az irányadó. Egyrészt a Ptk. 578/G. §-ának (1) bekezdés utolsó mondatában szereplő az elsőfokú bíróság által hivatkozott rendelkezés nem vélelem, hanem pusztán egy segédszabály arra az esetre, ha a lefolytatott bizonyítás nem vezet eredményre, mert annak alapján a szerzési arány nem állapítható meg. A Ptk. 578/G. § (1) bekezdésének értelmezése kapcsán kialakult bírói gyakorlat egyértelmű abban a tekintetben, hogy a szerzésben való közreműködés másik fél által elismert mértékét meghaladó arányú közreműködést állító félnek kell ezt a magasabb közreműködési arányt bizonyítania. A perbeli esetben tehát az alperesnek kizárólagos (100%-os) közreműködésének a felperes által elismert 30%-ot meghaladó részét, a felperesnek pedig – az alperes teljes vitatására tekintettel – 70%-os közreműködését kellett bizonyítania.

[37] Mindezek ellenére az elsőfokú bíróság szerzésben való közreműködés arányát illető végkövetkeztetése (60-40% a felperes számára kedvezőbben) összességében mégis

helyes. Az egymásnak ellentmondó tanúvallomások és az okiratok alapján ugyanis csak az a következtetés vonható le, hogy a vendéglátóipari egység működtetésében mindkét fél részt vett. Mindketten végeztek az irányítással, a munkaszervezéssel, a működtetéssel, munkáltatói jogok gyakorlásával kapcsolatos ügyintézési, vezetői feladatokat, és emellett a felperes bizonyosan több kétkézi munkát, pultos, felszolgálói tevékenységet is végzett a bárban. Utóbb pedig a Kft. ügyvezetőjeként is a felperes járt el. Az alperes azonban az életközösséget megelőző időben is működtette már a bárt, lényegében hozta az élettársi kapcsolatba a bejáratott ügyfélkört, a működő üzletet. A fentiek alapján azt megalapozottan sérelmezte a fellebbezésében az alperes, hogy helytelen az az ítéleti megállapítás (ítélet [6] bekezdés), hogy ő érdemi munkát nem végzett a bárban. Ennek azonban nincs jelentősége, mert e megállapítás ellenére az elsőfokú bíróság is elfogadta azt, hogy a közreműködésének aránya nem 0%, hanem 50% volt. Alapvetően kifogásolta ugyanakkor az ítélet indokolásának [4] bekezdését, mert a felperesi közreműködés módját már a jogerős közbenső ítélet is rögzítette (közbenső ítélet 2. oldal, első bekezdés). Ezeket a szempontokat figyelembe véve Pp. 206. § (1) bekezdése alapján a másodfokú bíróság is arra a következtetésre jutott, hogy összességében, az élettársi kapcsolat időtartamának egészét figyelembe véve a felek élettársi közös szerzésben való közreműködési aránya hozzávetőleg egyenlőnek lenne tekinthető.

[38] Ezt azonban két tényező módosítja. Egyrészt az, hogy amikor az alperes börtönbüntetését töltötte, akkor 1998 áprilisától kezdődően kizárólag a felperes működtette az üzletet az országból való hazatérésükig 2000 áprilisáig, mintegy két éven keresztül. Ha a fennmaradó időben a közreműködés aránya a fentiek szerint hozzávetőleg egyenlő volt, akkor ez a kizárólagos felperesi közreműködés – az élettársi kapcsolat teljes időtartamát (236 hónap) figyelembe véve – 5%-kal (a felperes közreműködésének az időtartamok hosszával súlyozott átlaga: $(212 \text{ hónap} \cdot 50\% + 24 \text{ hónap} \cdot 100\%) / 236 \text{ hónap} = 55,084\%$) tolja el a közreműködés megállapítható arányát a felperes javára (45-55% a felperes javára kedvezőbben). Másrészt a Ptk. szabályai alapján a háztartásban való közreműködés is figyelembe veendő a szerzési arány meghatározásakor. Az e körben meghallgatott tanúk vallomásai alapján pedig annyi bizonyosan megállapítható, hogy az alperes ugyan rendszeresen bevásárolt és időnként főzött is, azonban – a külső segítő igénybevétele ellenére – a felperes lényegesen nagyobb részt vállalt mindebből. E körben sem lehet figyelmen kívül hagyni, hogy az alperes kényszerű országai távolléte alatt a háztartás és a gyermeknevelés is teljes egészében a felperesre hárult.

[39] A háztartásban végzett munkát is figyelembe véve tehát az elsőfokú bíróság által megállapított 60%-os felperesi közreműködés nem tekinthető helytelennek. A döntés indokolása ugyanakkor téves, mert nem az a helyzet, hogy a közreműködés aránya egyáltalán nem állapítható meg, ezért azt a törvény segéd szabálya alapján egyenlőnek kell tekinteni, majd ezt követően kell az egyik tevékenységekre tekintettel azt módosítani (ítélet [49] bekezdés). Ezzel szemben a rendelkezésre álló bizonyítékokat összességében értékelve és a háztartásban végzett munkát is figyelembe véve vonható le az – az elsőfokú bíróság álláspontjával megegyező – következtetés, hogy 60%-os volt a felperesi közreműködés aránya.

[40] A felperes csatlakozó fellebbezésében kizárólag azon az alapon kérte az elsőfokú bíróság bár tekintetében meghozott döntésének a megváltoztatását, hogy a

közreműködése arányának meghatározása nem helyes. A fentiek szerint azonban ez az álláspont téves, ebből következően pedig a csatlakozó fellebbezés teljes egészében alaptalan volt.

[41] Az alperes fellebbezésében alaptalanul kifogásolta a bár tekintetében megállapított tulajdoni arányokat. A tulajdonjog megszerzését megalapozó bérleti minősége ugyanis kizárólag a 2000. május 10-én, vagyis az élettársi kapcsolat idején kötött bérleti szerződésre vezethető vissza. Az, hogy a bár korábbi bérletjével kötött megállapodás alapján már korábban, az élettársi kapcsolat kezdetét megelőzően is használta és működtette az üzletet, jogi értelemben nem eredményezheti azt, hogy bérleti jogviszonyának kezdő időpontját is erre a korábbi időpontra vezethetné vissza. Az adásvételi szerződésben a bérleti minőségre tekintettel biztosított árkedvezmény tehát közös hozzájárulásnak tekinthető, mivel a tulajdonos önkormányzattal fennálló bérleti jogviszony az élettársi kapcsolat időtartamára esik.

[42] Arra ugyanakkor helytállóan hivatkozott az alperes, hogy az elsőfokú bíróság alaptalanul fogadta el bizonyítottnak a felperesi saját vagyonnak a bár felújításra való felhasználását. A rendelkezésre álló bizonyítékokat okszerűen mérlegelve a felperes esetén is csak arra a következtetésre lehetett volna jutni, hogy a volt férjétől a korábbi házastársi közös vagyon megosztása körében kapott saját vagyon léte bizonyított, annak a felperes által megjelölt módon való felhasználása azonban az alpereshez hasonlóan nem. A bírói gyakorlat e körben megköveteli, hogy a saját vagyon adott közös célra való felhasználása egyértelműen bizonyítható legyen. Ennek azonban az érdemi döntés szempontjából azért nem volt jelentősége, mert ugyan a különvagyon bár felújítására történt felhasználását az elsőfokú bíróság bizonyítottnak látta (ítélet [66] bekezdés), ennek ellenére azonban – más indokok miatt – a tulajdoni arányt mégsem módosította a felperes javára, hanem csak az egész élettársi időszakra irányadó 60%-os közrehatásának arányában állapította meg tulajdonszerzését (ítélet [67] bekezdés).

[43] Az alperesi saját vagyon tekintetében pedig egyetértett a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság álláspontjával (ítélet [52] és [53] bekezdés). Valóban voltak adatok arra, és valószínűsíthető volt, hogy az élettársi kapcsolat kezdetén az alperes rendelkezett saját vagyonnal, ennek sorsa és felhasználási módja azonban bizonyítatlan maradt a perben. Márpedig a bírói gyakorlat egységes abban, hogy az életközösség alatt megszerzett egyes vagyontárgyak esetében az általánosan meghatározott szerzési aránytól való eltérésre kizárólag akkor van lehetőség, ha a fél saját vagyonának az adott vagyontárgy megszerzésére való fordítása minden kétséget kizáróan bizonyított. A bár tekintetében tehát az elsőfokú bíróság döntése helyes.

[44] Megalapozottan kifogásolta ugyanakkor az alperes a lakás tekintetében megállapított tulajdoni hányadokat. Ez esetben helyesen indult ki az elsőfokú bíróság abból, hogy a bérleti jog megszerzése az életközösség megkezdődését megelőző időben történt, így az erre tekintettel adott vételárkedvezmény kizárólag az alperest illeti meg, és így helyesen számította ki, hogy a felperes tulajdoni hányada 9/100, az alperes tulajdoni hányada pedig

91/100 volt a vételt követően (ítélet [60] bekezdés). Helyesen számította ki a 2000-es években zajlott átépítés értékelő és tulajdoni hányadokat módosító hatását is (ítélet [69] bekezdés). A fellebbezés tartalma szerint ezt az alperes is elfogadta, hiszen fellebbezésének 5. oldalán a 2015 nyarán történt munkálatok hatásával kapcsolatos érvelésében maga is az elsőfokú bíróság által megállapított 86/100-14/100 tulajdoni hányadokból indult ki, és – fenntartva a 40-60%-ban megállapított közreműködési aránnyal kapcsolatos kifogásait – ebből vezette le, hogy álláspontja szerint mi lenne a számszakilag helyes tulajdoni arány.

[45] E körben alaptalanul kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság olyan beruházásokat is figyelembe vett, amelyek nem érintették a lakás szerkezetét. A Ptk. 137. §-a szerinti ráépítés szabályainak értelmezése kapcsán kialakult a bírói gyakorlat valóban egységes abban, hogy a ráépítéssel való tulajdonszerzés csak akkor állapítható meg, ha az építkezés érintette az épület szerkezetét, és mind műszakilag, mind jogilag befejezett. A Ptk. 578/G. §-a szerinti élettársi közös szerzés azonban teljesen önálló, a ráépítéstől eltérő tulajdonszerzési mód. Ebből következően – utaló szabály hiányában – a ráépítés törvényi szabályai nem vonatkoznak az élettársi közös szerzésre. Az egyik vagy másik élettárs saját kizárólagos, vagy bizonyos arányú résztulajdonában álló ingatlanon végzett bármilyen közös, az élettársi kapcsolat időtartama alatt kivitelezett építési munkának tulajdont keletkeztető, és adott esetben a tulajdoni arányokat módosító hatása lehet, amennyiben az kimutatható értékelkedést eredményez az adott ingatlan tekintetében. Az elsőfokú bíróság tehát helyesen járt el a tulajdoni hányadok meghatározásakor amikor valamennyi értékelő beruházást figyelembe vette.

[46] A 2015 nyarán zajlott építkezések kapcsán azonban az elsőfokú bíróság nyilvánvalóan számítási hibát vétett (ítélet [71] bekezdés). Helyesen határozta meg a lakás beruházás előtti értékét (49.176.000 forint), helyesen tekintette a beruházásokat közös beruházásoknak, megfelelően határozta meg az azok által eredményezett értékelkedést (2.566.000 forint), az abból az egyik, illetve másik félre jutó rész arányát (60-40%) és összegét (1.539.600 forint a felperes, 1.026.400 forint az alperes része). Amikor azonban kiszámította a lakás beruházást követő értékéből (51.742.000 forint) a felperesre (34.452.600 forint), és az alperesre (22.968.400 forint) jutó értéket, akkor nyilvánvaló számítási hibát vétett. A kettő összege (57.421.000 forint) ugyanis több, mint a lakás beruházást követő értéke (51.742.000 forint), az alperesre jutó rész pedig az értékelő beruházások ellenére kevesebb, mint az évekkel korábbi előző építkezést követően az alperesre jutó érték (27.479.350 forint, ítélet [69] bekezdés). Ebből következően a megállapított tulajdoni arány (57/100-43/100 a felperesre kedvezőbben) is bizonyosan helytelen. A tévedés pontos oka az ítélet indokolása alapján nem azonosítható. Ezt alappal kifogásolta az alperes és számszakilag helyes levezetést adott a fellebbezésében. Az alperes tulajdoni hányada valójában ugyanis az építkezés előtti értékéből rá jutó rész $(49.176.000 \cdot 0,86 = 42.291.360)$ forint) és az értéknövekményből őt illető rész (1.026.400 forint) összegének (43.317.760 forint) a beruházást követően kialakult értéken (51.742.000 forint) belüli arányára $(43.317.760 / 51.742.000 = 0,8372)$ tekintettel kerekítve 84/100, míg a felperes tulajdoni hányada 16/100. Az ítéltábla ennek megfelelően kijavítja az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást is (ítélet [14] bekezdés utolsó mondat).

[47] A szerzési arányok megállapítása kapcsán az alperes alaptalanul sérelmezte a bizonyítási indítványainak elutasítását. A Pp. 163. § (1) bekezdése értelmében bizonyításnak ugyanis csak a perben a felek által előadott, releváns tények bizonyítására van helye. Az alperesnek tehát pontosan meg kellett volna jelölnie, hogy mely tényeket kívánja bizonyítani a számtalan hatóság megkeresésével. Ezen túlmenően, mint azt az elsőfokú bíróság is helyesen rögzítette a per tárgya tulajdonjog megállapítása volt. A másik élettárs vagyonának, illetőleg vagyoni helyzetének felderítésére vonatkozó indítvány tehát ebben a perben irreleváns. Ez legfeljebb a peres felek élettársi közös vagyonának megosztására irányuló esetleges perben jöhet szóba.

[48] A felek megszerzett jövedelmére vonatkozó megkeresésnek a fentiek szerint ugyan valóban lehetett volna helye, ennek mellőzése azonban az adott esetben azért nem minősül eljárási szabálysértésnek, mert a jelentős, bevallottnon felüli jövedelemre tekintettel annak alapján úgysem lehetett volna a szerzésben való közreműködés arányát megítélni. A felperesi munkabér jövedelem figyelembevételének hiányában pedig nem jelenti a felperes tevékenységének kétszeres értékelését az, hogy a munkaszerződésében meghatározott, és az azon is túlmutató feladatokat látott el a bár működtetése során.

[49] A lakással kapcsolatban az alperes utalt arra, hogy jelenleg bejegyzett tulajdonjoga ajándék címén keletkezett, így tehát az saját vagyonának minősül, nem lehet élettársi közös vagyon. A felperes azonban tulajdoni igényét nem erre a jogi tényre, azaz az ingatlan 2015. decemberében történt megszerzésére alapozta, hanem az ezt lényegesen megelőző vétel (2000. november 8.), és a közös építkezések (2015 nyarával bezárólag) folytán állította tulajdonszerzését. A Ptk. 116. § (1) bekezdése és az új Ptk. 5:37. §-a alapján pedig az ingatlan-nyilvántartáson kívül tulajdonjogot szerző kérheti ennek a jogának az ingatlan-nyilvántartásba való bejegyzését. Ebből a szempontból irreleváns, hogy az ingatlan-nyilvántartásba jelenleg bejegyzett tulajdonos tulajdonjogának alapját képező szerződés érvényes, érvénytelen vagy hatálytalan volt. A felperes, mint ingatlan-nyilvántartáson kívül tulajdonjogot szerző, ezért követelheti a fenti arányú tulajdonjogának bejegyzését.

[50] Minderre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján a lakást illetően részben megváltoztatta, és a felperes által megszerzett tulajdonjog mértékét 16/100-ra leszállította. Ennek megfelelően rendelkezett az ingatlanügyi hatóság megkereséséről, és egyúttal pontosította a bejegyzés jogcímét is, mert az nem az élettársi közös vagyon megosztása, hanem maga az élettársi közös szerzés.

[51] A döntésre tekintettel megváltozott a pervesztesség-pernyertesség aránya is, ezért módosítani kellett a perköltség viseléssel kapcsolatos rendelkezéseket is. Ennek során abból kellett kiindulni, hogy a felperes keresetlevelében a pertárgy értékét 63.000.000 forintban jelölte meg. Nem határozta meg azonban, hogy ez miként tevődik össze a két ingatlan értékéből. A másodfokú bíróság ezért elfogata, hogy a szakértői vélemény szerint a perindítást nem sokkal megelőzően a lakás értéke hozzávetőleg 50.000.000 forint volt. A felperes mindkét ingatlan esetében 7/10 arányú tulajdonjogának megállapítását kérte, 63.000.000 forintos pertárgy érték tehát a két ingatlan értékének 70%-a, ebből következően a

két ingatlan teljes értéke összesen 90.000.000 forint. Ha pedig a lakás értéke 50.000.000 forint, akkor a bár értéke 40.000.000 forint.

[52] A felperes keresete a bár esetében 6/10, azaz 24.000.000 forint, lakás esetében pedig 16/100, azaz 8.000.000 forint erejéig, összesen 32.000.000 forint erejéig lett eredményes. Ez az eredeti 63.000.000 forintos pertárgy értékű kereseti kérelemhez képest hozzávetőleg 50%-os arányú pernyertességet jelent. Ebből következően a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján a felek egyenlően kötelesek viselni a felmerült költségeket.

[53] Az alperes a csatolt ügyvédi megbízási szerződés és időkimutatás alapján az R. 2. § (1) bekezdése alapján kérte áfával növelt ügyvédi munkadíjának megállapítását. Ezt azonban a másodfokú bíróság az R. 2. § (2) bekezdése alapján a 3. § (1) bekezdése szerinti összegre mérsékelte, mivel az alperes általa kiszámított 7.932.738 forint nem állt arányban a képviselője által elvégzett tevékenységgel. Erre tekintettel viszont a felek nem kötelesek egymásnak ügyvédi munkadíjat fizetni. Az alperes mindössze a felperes oldalán felmerült kereseti illetékből, szakértői díjból, tanúdíjból és fellebbezési költségből álló 1.799.000 forint perköltség fele részét, azaz 889.500 forintot köteles megfizetni a felperesnek.

[54] Fellebbezésében az alperes a teljes 52.500.000 forint $(40.000.000 \cdot 0,6 + 50.000.000 \cdot 0,57 = 52.500.000)$ forint) értékű megítélt követelést vitássá tette, a felperes csatlakozó fellebbezése pedig a bár 1/10 illetőségét érintette, azaz a vitás érték 4.000.000 forintot tett ki. A felperes eredménytelenül fellebbezett, így a 4.000.000 forint után 100.000 forint ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltséget lenne köteles fizetni az alperesnek az R. 3. § (2) és (5) bekezdés alapján.

[55] Azonban az alperes fellebbezése annyiban lett eredményes, hogy az 50.000.000 forint értékű lakás 57/100-a helyett a felperes 16/100-ot kapott meg. A különbség tehát 41/100, melynek értéke 20.500.000 forint $(50.000.000 \cdot 0,41)$, azaz az alperesi fellebbezés 39%-ban $(20.500.000 / 52.500.000 = 0,3905)$ volt eredményes, így a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján az alperes a vitássá tett érték 22%-a $(61\% - 39\%)$ után, azaz 11.550.000 forint $(52.500.000 \cdot 0,22)$ után köteles ügyvédi munkadíjat fizetni a felperesnek, ami az R. már hivatkozott rendelkezései alapján 267.250 forint. Az általa fizetendő és a neki járó 100.000 forint ügyvédi munkadíj egyenlege 167.250 forint, mely után az alperes az áfát is köteles megfizetni.

[56] A felperes csatlakozó fellebbezésén 180.000 forint csatlakozó fellebbezési illetéket rótt le, noha a fenti fellebbezési érték alapján az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 46. § (4) bekezdése alapján 160.000 forintot kellett megfizetnie. A 20.000 forint szükségtelenül lerótt csatlakozó fellebbezési illeték visszatérítését a felperes az Itv. 80. § (1) bekezdés f) pontja alapján az adóhatóságtól kérheti. Az alperes az illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt 1.500.000 forint fellebbezési illeték 61%-át, azaz 915.000 forintot köteles külön felhívásra megfizetni az államnak, míg a fennmaradó 585.000 forintot a felperesnek kell megfizetnie a Kmr. 13. § (2) bekezdése alapján.

dr. Kollár Zoltán
bíró

dr. Gyuris Judit
a tanács elnöke

dr. Örkényi László
előadó bíró